

तदेवाह ॥ तत्रेत्यादिना ॥ अयं वनवासरूपः ॥ दोषस्त्यदोषत्वाग्रहमेव शोचति ॥ त्वां त्वां विना ॥ तत्कृते कर्मणि देवकृतत्वबुद्धिं त्वां विना अन्यः कामवृत्तयोरहितयोर्नित्यं पितृनाम
कशच्चोः कामं मनोरथं मनसापि कथं कुर्यात् ॥ अनुष्ठानं तु दूरत इति भावः ॥ १५ ॥ वरस्य वास्तवैर्देवकृतत्वमभ्युपेत्याप्याह ॥ यद्यपीति ॥ तयोः पित्रोः प्रतिपत्तिस्त्वदभिपेक्षविघ
टनविषया बुद्धिरपि दैवी च दैव्येवेति यद्यपि तेमतं तथापि ते त्वया स्वमतमप्येतदुपेक्षणीयं यतस्तदपि ईदृशं विरुद्धकारिदैवमपि नरोचते ॥ एवं च प्रियभ्रातुर्ममासंमतत्वादिदं
त्वया त्याज्यमिति भावः ॥ १६ ॥ किंच त्वादृशस्य दैवालं वनवां दोष्ययुक्त इत्याह ॥ विह्वल इति ॥ लोकाप्रसिद्ध इत्यर्थः संभावितात्मानः सर्वलोकश्लाघ्यशौर्यादिमंतः ॥ १७ ॥

तवायं धर्मसंयोगोलोकस्यास्य विगर्हितः ॥ मनसापि कथं कामं कुर्यात् त्वां कामवृत्तयोः ॥ तयोस्त्यहितयोर्नित्यं शच्चोः पित्रभिधानयोः
॥ १५ ॥ यद्यपि प्रतिपत्तिस्ते दैवी चापि तयोर्मतं ॥ तथाप्युपेक्षणीयं तेन मेतदपि रोचते ॥ १६ ॥ विह्वलो वीर्यहीनो यः स दैवमनुवर्तते ॥
वीराः संभावितात्मानो न दैवं पर्युपासते ॥ १७ ॥ दैवं पुरुषकारेण यः समर्थः प्रवाधितुं ॥ न दैवेन विपन्नार्थः पुरुषः संवसीदति ॥ १८ ॥
द्रक्ष्यंति त्वद्यदैवस्य पौरुषं पुरुषस्य च ॥ दैवमानुषयोरद्य व्यक्ता व्यक्तिर्भविष्यति ॥ १९ ॥ अद्य मे पौरुषहंतं दैवं द्रक्ष्यंति वैजनाः ॥ यैर्देवा
दाहंतं ते दृष्टं राज्याभिषेचनं ॥ २० ॥ अत्यंकुशमिवोद्दामं गजं मंदजलोद्धतं ॥ प्रधावितमहं दैवं पौरुषेण निवर्तये ॥ २१ ॥ लोकपालाः

समस्तास्तेनाद्यरामाभिषेचनं ॥ न च कृत्स्नास्त्रयो लोका विहन्युः किंपुनः पिता ॥ २२ ॥ समर्थः त्वादृशः विपन्नार्थः हतप्रयोजनः स त्वादृशः ॥ १८ ॥
ननु देववाधनसामर्थ्यं न कस्यापि इति चेत्तत्राह ॥ द्रक्ष्यंतीति ॥ पौरुषं बलं द्रक्ष्यंति लोका इति शेषः ॥ व्यक्तिः प्रबलदुर्बलत्वविवेकः ॥ अद्य मत्पौरुषेणेति शेषः ॥ १९ ॥ त
देवाह अयेति ॥ यैर्देवादाहंतं राज्याभिषेचनं ते दृष्टं ते जना अद्य मत्पौरुषहंतं दैवं द्रक्ष्यंति ॥ यदैवादिति पाठे ॥ यस्माद्वैवादाहंतं येन दैवेनाहतमिति यावत् ॥ दृष्टं यैर्जनैर्दृष्टं ते
जनास्तदैवं मत्पौरुषहंतं द्रक्ष्यंतीत्यर्थः ॥ २० ॥ अत्यंकुशं अतिक्रांतांकुशव्यापारं उद्दामं उल्कष्टं दामं निःशृंखलमिति यावत् ॥ प्रधावितं अभिमुखं धावितं पौरुषेण स्वग
तबलेन निवर्तये ॥ २१ ॥ दैवनिवर्तनं स्वबलस्येपत्करमित्याह ॥ लोकेत्यादि ॥ २२ ॥